

Zori noi

Colectiv independent al Văii Jiului

ANUL I, NR. 133

SIMBATA, 9 Iunie 1990

4 PAGINI — 1 LEU

In democrație, pararea tuturor vehiculelor este permisă. Dar nu oriunde și nici oricum!

Foto: Sorin OPREA

Să nu mai batem pasul pe loc!

Deși nu s-a încheiat prima decadă a acestei luni, Combinatul Minier Valea Jiului a acumulat un minus care se apropie de 12.000 tone de cărbune brut. Și nici nu putea fi altfel avta vreme cit doar două întreprinderi miniere — Livezeni și Paroșeni — și-au realizat producția programată, pe care au depășit-o cu 517 tone de cărbune. Un plus nu teribil, dar totuși plus. Acestor întreprinderi li se adaugă în 6 iunie și mina Lupeni cu o producție realizată în proporție de 99,9 la sută. Practic realizată integral, minusul fiind doar de 5 tone. Situații neplăcute întâlnim însă la minele Petrila Sud, Aninoasa, Băbăni, Cimpul lui Neag și Valea de Brazi care au realizat producția programată în proporții cuprinse între 79,8 la sută (Petrila Sud) și 40,7 la sută (Valea de Brazi). Nici celelalte întreprinderi nu stau cu mult mai bine, dar au to-

tuși proporții de realizare a producției cuprinse între 81,3 la sută (Vulcan) și 95,6 la sută (Lonea).

La nivelul Combinatului proporția de realizare este de 88,3 la sută, sub nivelul cu care a fost încheiată luna trecută cu mai bine de două procente.

Am prezentat succint aceste date pentru a atrage atenția asupra situației de loc plăcute în care se află întreprinderile miniere — cu excepțiile amintite — mai ales acum, când vara a sosit și va începe perioada concediilor, și de ce să nu spunem — experiența anilor trecuți nu am uitat-o — vine și vremea coaselor imediat. Or, în această perioadă, dacă nu se vor lua măsuri la timp, numărul absențelor va crește și producția va scădea. Repetăm, însă și insistăm să nu uităm experiența anilor trecuți în ceea ce privește creșterea numărului de absențe.

O altă problemă care

trebuie să stea în atenția consiliilor de administrație ale minelor și sindicatelor miniere libere o constituie întărirea disciplinei, sub toate aspectele, dar mai ales în respectarea timpului de lucru afectat producției, o plagă care cuprinde aproape toate întreprinderile miniere. Sigur, legat de acest aspect trebuie să facem o precizare — în general cei care părăsesc mai repede locul de muncă sint oameni din activitățile indirect productive, dar care influențează negativ, bineînțeles, activitatea formațiilor de la fronturi.

Timpul trece și încă repede. Sintem aproape de jumătatea anului și revirimentul mult așteptat la nivelul tuturor unităților miniere ale Combinatului încă nu a avut loc. Și trebuie să aibă loc mai repede, cit mai repede. Nu mai este cazul să batem pasul pe loc.

Dorin GHETA

E bine, dar se poate și mai bine!

Analiza activității desfășurate în luna mai de preparatorii din Petrila pune în evidență două aspecte principale: luna mai a fost marcată de un efort intens pentru recepționarea și spălarea întregii cantități de cărbune livrat de întreprinderile miniere Lonea și Petrila, pe de o parte, iar pe de altă parte, de traducerea în fapt a unei viziuni de perspectivă care va asigura buna funcționare a instalațiilor pe o perioadă mai îndelungată de timp.

În susținerea acestor concluzii stau rezultatele obținute în luna mai: s-au recepționat peste prevederi 641 tone — cit au dat în plus unitățile miniere — recuperarea în cărbunele special pentru semicoes a fost în medie de 33,1 la sută, cu vîrfuri de 40 la sută. După cum arată analiza activității zilnice (spațiul nu ne permite să insistăm asupra ei) pe structură și conținut de cenură drumul de recuperare este ascendent. Important este faptul că în

luna iunie se menține un procent ridicat de recuperare, respectiv 37,6 la sută. Detaliind rezultatele lunii mai trebuie subliniat că la sortul cărbune spălat pentru semicoes s-au realizat 141000 de tone, iar la mixte și lam 208700 tone, cu 43 la sută mai mult decit a

Luna mai la preparatia Petrila

fost prevăzut. Dacă la sortul de cărbune spălat pentru semicoes prevederile n-au fost îndeplinite, în-deosebi datorită calității cărbunelui brut livrat de mina Petrila (asupra acestei probleme vom reveni în ziarul nostru) la nivelul uzinei, însă, se poate afirma cu deplin temel că perioada la care ne referim a fost o perioadă destul de bună, că ea continuă și în luna iunie. O demonstrează și faptul că au scăzut anomaliiile în exploatare pe o perioadă

mai îndelungată, că datorită posibilității ea la sfîrșit de săptămîna să se execute reparații de calitate, utilajele raspund mai bine solicitărilor în exploatare. Cu toate acestea instalația de spălare ar putea prelucra o cantitate mai mare de cărbune, dacă minierii ar spori producția. Se cuvin amintiri aici și o parte dintre semnatarii acestor rezultate: sint oamenii condusi de maestrul Ion Popescu de la spălare, de Emanuil Nitulescu, de Arșoi Gheorghe, de cei din brigada de la preparare condusă de ing. Petru Ghilă.

Nu pot fi trecute cu vederea unele opriri accidentale ale instalațiilor, opriri care la începutul săptămîinii s-au resimțit pînă în abatajele minei Petrila. Este vorba de oprirea de cîteva ore a instalației de sortare unde schimbarea și ciuruirea cărbunelui de la Petrila ridică probleme deosebite. Pe lîngă faptul că

Simion POP

(Continuare in pag. a 2 a)

...nu mai e o simplă birfă. Am ascultat o casetă înregistrată, cuprinzînd dezbaterile furtunoase din ultima ședință a CMPUN. Problema cea mai „arzătoare” pusă în discuție se referea la numirea, de curînd, a unui inspector comercial al Primăriei municipale Petrosani. Demnitarul — în persoana domnului Nicolae Giurgiu — ar urma să se ocupe de comerțul de stat și de serviciile pentru populație. Nedumerirea majorității membrilor CMPUN

ȘTIREA ZILEI

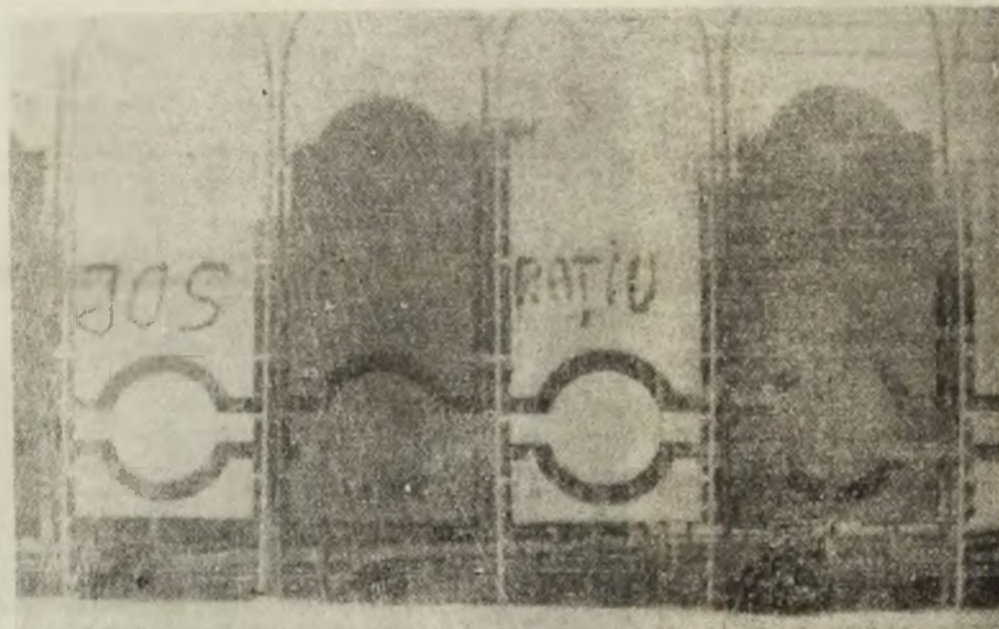
era că inspectorul cu pricina a îndeplinit — și pe vremea odiosului și a sinistrei — fel de fel de funcții, (activist apoi „impărțitor” de case, în final director la comerț) deși domnia sa este de meserie... inginer minier. Cui-mea, cînd discuțiile s-au încălzit și asupra problemei trebuia să se ia o hotărîre, chiar să se voteze, s-a trecut brusc și instantaneu la... comerț, a-

dică la zahăr și la pine, motivîndu-se că dl. Giurgiu (bănuți, e vorba de inspector) a fost angajat la cererea sa, conform studiilor. Deci, să înțelegem că dl. Giurgiu este un om „de zahăr”, sau un om „ca pînea caldă”?

Se așteaptă în continuare în locul pinii, zahărului și altor produse deficitare și alți foști demnitari ca Resiga, Faur, Filip et comp. Oamenii „de zahăr”, „ca pînea caldă”...

Mircea BUJORESCU

EXEMPLU DE PREMONITIE

Fata văzută și nevăzută a orașului

Orice oraș are cartea sa de vizită, data de regulă după ceea ce se vede la prima impresie. Că orașul este frumos așezat cu construcții moderne este limpede. Așa arată de regulă toate orașele. Dar de multe ori frumusețea arhitectonică a orașului este umbrită de modul în care se asigură curățenia și gospodărirea acestuia. Excepție nu face nici orașul Lupeni, care în general este unul din orașele nou construite. O vorbă spune că dacă vrei să afli civilizația unui oraș este suficient să mergi în piață sau la un grup social public. Cum în orașul Lupeni grupul social public lipsește, vizita în piață ne oferă o nedorită mostră de civilizație. Ceea ce este în piața de la Lupeni, sub aspectul curățeniei și igienei este o adevărată blasfemie comercială. Dar nu despre piață ne am propus să scriem ci despre gospodărirea orașului care încă șchioapătă.

Strada Paringului din Lupeni, de exemplu, a fost dată uitării pînă de curînd. Blocul 7A se pare că este cel mai în suferință. După spusele domnului Luca Răzvan (apartamentul 6), gunoierul nu s-a ridicat de luni de zile. Sint probleme

și cu instalațiile sanitare. Dar nimeni nu încearcă să facă ceva. Pornind de la aceste aspecte ne-am adresat primarului orașului, domnul I. Pacurar, care ne spune printre altele: „Gospodărirea orașului merge încă greu. EGCL” din localitate are multe datorii neonorate în această direcție. În ulti-

LUPENI

mul timp am reușit să eliberăm de guncei blocurile A1, A2, A3, A4. În prezent se lucrează la A5. Dar problemele sint multiple și noi sprijinim cit putem EGCL-ul să-și facă datoria pentru a scuti oamenii de necazuri”.

Sintem intru totul de acord cu afirmațiile domnului primar. Intr-adevăr primăria trebuie să sprijine cetățenii pentru rezolvarea tuturor solicitărilor și la Lupeni ne am convins, se realizează ceea ce cerință. De neînțeles este atitudinea EGCL din localitate. Exemplificăm. Pentru acest an au fost prevăzute pentru reparații 42 terase cu hidrozolația degradată. Pînă acum a trecut aproape jumătate de an, și s-au finalizat doar 7 terase, iar la 3 se

lucrează. De asemenea, se lucrează în prezent la 2 blocuri, de pe strada Plopiilor și Narciselor la care se execută reparații capitale. O altă problemă deosebit de importantă și cu implicații mari în asigurarea spațiilor de locuit pentru minieră o constituie repararea și redarea în circuit a apartamentelor degradate. În orașul Lupeni sint inventariate 17 asemenea apartamente dar ritmul de lucru, deși există ajutor și din partea primăriei și a sindicatului liber de la IM Lupeni este încă foarte slab. S-a reparat doar un singur apartament, ceea ce este mai mult decit puțin, dar destul de convingător pentru modul în care EGCL Lupeni înțelege problemele de gospodărire a orașului și mai ales de întreținere și reparare a fondului locativ de stat, aflat în proprietatea sa.

Ne oprim aici cu exemplificările. Consideram că sint suficiente pentru a genera la EGCL Lupeni o schimbare de atitudine și o înțelegere reală a spiritului de dotare pe care trebuie să-l manifeste această unitate, specializată tocmai în rezolvarea unor situații de acest gen.

Gheorghe CHIRVASA

GAUDEAMUS. Astăzi, ultima zi de școală pentru elevii din anii terminali ai liceelor. Să le dorim deplină realizare în viață, iar de la toamnă cât mai mulți dintre ei să poată cânta solemnul imn al studenției, „Gaudemus”! (A.H.)

INIȚIATIVĂ. Constatăm, cu satisfacție extinsă, că gama de servicii pentru populație, oferite prin inițiativa particulară, în zona pieții agroalimentare din Petroșani după atelierul de vulcanizare și cel de încălzire și reparare brichete și-a făcut apariția și o gogoșerie particulară, care se bucură de un bun vad comercial (V.S.)

CINEMATOGRAF. În urma demersurilor făcute, primăria din Lupeni a obținut aprobările necesare pentru construirea în cartierul nou, Bărbăteni a unui modern cinematograful cu 300 locuri precum și a unei grădinițe cu program normal de 230 de locuri. Așteptăm ca în cel mai scurt timp să începă lucrările de execuție la aceste două noi obiective de mare in-

Cotidiene

tere pentru cetățenii orașului Lupeni. (C.G.)

CLĂDIRI FARA STAȚII. Sînt multe distanțele în jurul clădirii garii noi din vechiul centru al orașului Lupeni. Că nu este întreținută, că nu este curățenie și alte asemenea afirmații nepotrivite, dar reale. Însă mie nu mă avea cum să mă curățenesc în această gară, atîta vreme cît clădirea nu are încă suprafața CFR-ului n-a preluat-o, că nu-i gata. Primăria a găsit totuși o soluție: a oferit un spațiu de funcționare în această clădire unei unități particulare. Problema curățeniei este oarecum rezolvată, dar restul... (G.C.)

RUGBY. În ziua de 10 Iunie, începînd cu ora 11, pe stadionul din „dealul Institutului”, echipa de rugby „Știința” din Petroșani înfrîngându-se cu CSM Sibiu. O partidă care se anunță atractivă, interesantă. (A.H.)

ASOCIAȚIA SPORTIVILOR VETERANI (old-boys) și-a amenajat în incinta Teatrului de stat „Valea Jiului” un nou sediu, care oferă o ambianță plăcută, o atmosferă de liniște fără bătrînețe. (A.H.)

VREMEA. Ieri dimineață, în Petroșani, temperatura aerului era de 17 grade, deși soarel a fost acoperit de nori și au căzut averse însoțite de descărcări electrice. Pentru astăzi, se prevede menținerea caracterului instabil al vremii.

CINE POATE DA RĂLĂȚIE? În 5 Iunie a dispărut de acasă minorul Florin Cazacu de 9 ani. Este brunet, ochi negri, era îmbrăcat în pantaloni negri și o jachetă neagră. Adresa la care pot fi date relații: Petrița, strada Minei 27/15. (Șt. G.)

Rubrică realizată de
Viorel STRĂUȚ

Lifturi sau decoruri?

Deși problema ne-a fost semnalată din Vulcan, ea este prezentă în mai toate orașele Văii Jiului: în multe din blocurile turn nu funcționează lifturile. Nu avem în vedere imobilele recent date în folosință, în care ascensoarele nici n-au fost montate, ci la turnările mai vechi în care aceste instalații menite să ușureze deplasarea pe verticală funcționează cu intermitențe. Principala cauză a defecțiunilor: arderea motoarelor electrice și lipsa pieselor de schimb. Cu toate că pare incredibil, odată defectate așa ramîn l u n i i n ș i r d a c e a nu chiar ani de-a rîndul. Așa este cazul celui din scara a II-a a blocului D4 din Vulcan, despre care ne-a scris Sinteanu Virginia. Anul trecut, motorul liftului a fost luat de personalul de întreținere pentru a fi dus la rebobinat. Și dus a fost...

Domnul Gheorghe Albescu, directorul IGCI — Vulcan, ne pune la dispoziție o statistică deloc încurajătoare: din cele 66 de motoare electrice, cite sînt montate în ascensoarele de

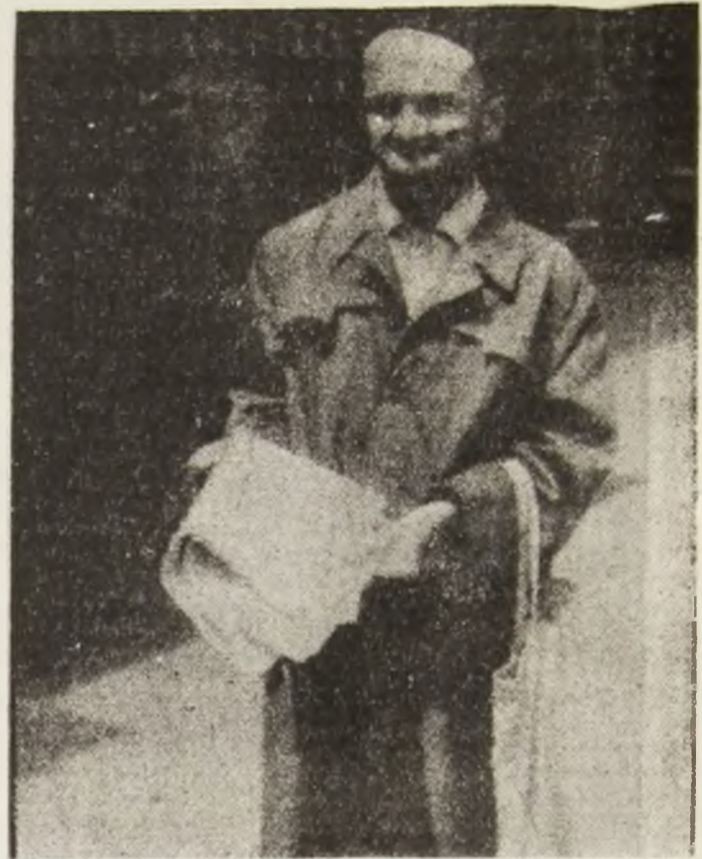
pe raza orașului, 16 sînt arse. În plus, există lifturi imobilizate datorită lipsei altor piese de schimb. S-a încercat rebobinarea celor arse în mai multe locuri.

Întreprinderea de industrie mică din Deva a refuzat pe motiv că nu are sîrmă și nu se ocupă cu asemenea motoare. S-a încercat, apoi, la un atelier al Cooperativei „Straja” Lupeni. Rezultatul nu a fost încurajător. Odată pus în funcție motorul respectiv s-a ars. „Am luat legătura cu IPSRUEEM Petroșani, relatează domnul Albescu, dar mi s-a comunicat că din lipsă de sîrmă pentru bobinaj nu pot să execute lucrarea. În privința asigurării unor piese de schimb, cred că IGCI-ul ar trebui să insiste mai mult pe lângă IFMA București. În ce privește repararea motoarelor electrice, știu că, în urmă cu vreo doi ani, în cadrul IGCI-ului funcționa un atelier de bobinaj. Din lipsă de sîrmă s-a desființat. Aducerea unor cantități de sîrmă care să satisfacă necesitățile noastre și

reînființarea acestui atelier ar fi o treabă bună”.

Propunerea domnului Albescu merită toată atenția. În același timp, avansăm o altă idee: aceea a înființării unui atelier particular care să se ocupe de rebobinarea motoarelor electrice ale ascensoarelor. Mai mult ca sigur că întreprinzătorii vor fi. Dar și în acest caz — ni se va spune propabil — un impediment serios îl va constitui procurarea sîrmei de bobinat. Aceasta este, într-adevăr, o problemă în momentul de față. Dar facilitarea aprovizionării cu acest gen de material, posibilă prin reglementări la nivelul țării, va da frîu liber liberei inițiative și în această direcție. Pînă atunci, înă, problema lifturilor imobilizate — trecută prea ușor cu vederea de mai marii zilei de ieri — continuă să pricinuiască multe și felurite neacazuri. Nu primăriilor sau celor care le au pe inventar, ci, în primul rînd, locatarilor pentru care ele au devenit element de decor

Gheorghe OLTEANU

Pledoarie pentru lectura volumului nou apărut „Moartea citește ziarul”, de Mircea Dinescu.

Foto: Sorin OPREA

Regrete tardive

O „brătară” de tinichea — pe potrivea „meseriei” — și-un destin comun — un an și jumătate de căciulă în regim de penitenciar, îi „leagă” pe cei din fotografia alăturată, protagoniști ai acțiunii „de pore și de... oale” relatată de ziarul nostru, acțiune al cărei secundo tempo — procesul — s-a consumat deja. Se numesc Sueciu Nicolae (bis), tată și fiu („surcica nu sare departe de trunchi”), iar „asociații” Gurka Ștefan și Frunză Victor, toți din Petroșani.

În fața lor, carnea pe care intenționau s-o ducă la o nunță, dar care i-a adus la altă... „distracție”. Priviri triste cad asupra „ispitei” ce le-a oferit un viitor „vârgat”... Există, totuși, un prea firziu...

Șt. CIMPOI

I.U.M.P. Sindicatul și nevoile fundamentale ale oamenilor

Se poate afirma că sindicatul liber al uzinei s-a născut deodată cu libertatea. Din primele zile de după Revoluție, ale procesului de democratizare a țării, la IUMP s-a declanșat o acțiune de masă pentru recuștigarea drepturilor de care salariații uzinei s-au bucurat pe timpuri, de pe vremea fostului ACP. Drepturi fundamentale de care au fost frustrați de 11 ani, printr-o măsură nedreaptă, arbitrară. Este vorba de gratuitățile de care beneficiază și minerii și care s-au cîștigat odată cu înființarea uzinei, menită să fie o anexă indispensabilă a minelor Văii Jiului, „meccanicul șef” al acestora.

Aceasta a fost pe vremuri, or și acum, puternica platformă constructoare de mașini produce în proporție de 95 la sută pentru minerit și 80 la sută exclusiv pentru necesitățile CMVJ. Totodată, condițiile de muncă în majoritatea secțiilor uzinei — că nu mai vorbim de echipele service care montează, împreună cu specialiștii minelor, utilajele în subter-

ran, sînt similare în multe privințe cu cele ale minerilor.

Sindicatul liber s-a constituit în mod democratic așadar prin alegeri libere, tocmai din rațiunea de a recuștiga drepturile salariaților, de a le apăra interesele fundamentale, de a le îmbunătăți condițiile de muncă și de viață. În scopul obținerii acestor drepturi, actualii lideri ai sindicatului liber s-au situat în fruntea acțiunilor revendicative. S-au afirmat alături în elaborarea platformei de revendicări cît și în cadrul demersurilor întreprinse în Capitală, la ministerele de resort, la Comisia Națională pentru Protecția Muncii.

Care sînt drepturile cîștigate? Ne răspunde chiar liderul sindicatului liber, sing. Gheorghe Marina. Este vorba, în primul rînd, de gratuitățile de care se bucură toți minerii în privința chiriei, încălzirii apartamentelor etc. Acestea sînt drepturi recuștigate de toți salariații. S-au obținut totodată sporurile pentru muncă grea în sectoarele calde,

E bine, dar se poate și mai bine!

(Urmare din pag. 1)

procentul de steril este mare, noroiul care intră în preparație blochează instalația. S-a constatat că aceste aspecte se înregistrează mai ales în zilele de luni, după zilele de repaus de la mină cînd nu se scot apele din subteran și se înămolesc fronturile de lucru, cum spuneam într-un articol publicat deja de la mina Petrița.

Aminteam la începutul acestui rînduri faptul că, la uzina din Petrița se gîndește în perspectivă (nu ne îndoim că acest mod de a gîndi este specific Petriței). Este vorba de efectuarea reparațiilor generale la linia I de spălare, reparații care se vor finaliza pînă la sfîrșitul lunii iunie. La executarea acestor lucrări formația con-

dusă de maestrul Constantin Bodescu cea de lăcătuși condusă de Gheorghe Irofto, Liviu Chiș, Vasile Ierozan și Vasile Retegan, cea de electricieni a lui Preterebner Ștefan, de echipa de zidari a lui Adl Emeric se străduiesc să execute lucrări de cea mai bună calitate care să garanteze funcționarea instalației în bune condițiuni. „Cărbun e să ne dea minerii că noi preluăm tot și spălăm tot. Dacă ar fi cu ceva mai puțina piatră și fără nămol, ar fi și mai bine!” spunea cineva de la preparație. Acest devăz este de necontestat, preparatorii se pregătesc să primească tot mai mult cărbune de la mineri.

oțelărie, forjă etc. Sporurile de care se bucură aproape 500 de salariați. S-a mai obținut creșterea sporurilor pentru mediu de noxe, de la 7 la 10—15 la sută, funcție de locurile de muncă. Întregul personal de la sectoarele calde, inclusiv cel de întreținere, ca și echipa service, au intrat în gradul I de pensionare, iar cel de la forjă și tratament termic a primit gradul II.

În privința îmbunătățirii condițiilor de muncă s-au făcut demersuri pentru satisfacerea unei vechi doleanțe a salariaților: introducerea gazelor naturale în uzină. S-a aprobat investiția iar finalizarea ei se va realiza odată cu introducerea gazului metan în cartierele orașului. Desigur, s-au obținut și alte drepturi, sînt în curs de soluționare și alte revendicări, obținerea gratuității, pentru tratarea bolilor profesionale etc.

O problemă stringentă în preocupările sindicatului o constituie locuințele. Există în uzină aproape 1000 de salariați care cer locuințe. Unii n-au deloc alții vor

confort sporit. Deoarece de la primărie se repartizează puține apartamente, s-a hotărît, împreună cu consiliul de administrație, construirea din fondul întreprinderii a 4 blocuri în apropierea uzinei. S-a și lansat comanda la IPII, pentru documentație și proiectarea blocurilor prevăzute la parter cu dispensare, creșă, garaje etc.

Rațiunea de a fi a sindicatului este apărarea intereselor fundamentale ale salariaților. Implicit această presupune asigurarea premiselor a unei baze sigure pentru garantarea drepturilor cîștigate a salariaților sportive, prin rezultate economice pe măsură. Adică, printr-o producție competitivă, produse de calitate și fiabilitate înaltă, prin eficiență, ceea ce nu se poate asigura decît prin competență, profesionalism, promovarea valorilor autentice în toate fazele de fabricație. Începînd de la concepție-proiectare și pînă la execuție. Tocmai aceasta este preocuparea de căpetenie a sindicatului liber.

Ioan DUBEK

Noutăți pentru sezonul de vară

Pentru punerea în valoare a potențialului turistic din împrejurimile pitorești ale municipiului nostru sînt deschise perspective noi. Inițierea comisiei municipale pentru sport și turism a creat un cadru nou de organizare, prin care se încurajează inițiativa individuală și de grup. Bundează, numai în cadrul secțiunii pentru turism a acestei comisii au fost grupate: clubul de turism alpin „Alpo” al studenților de la Institutul de mine; Coralita” al Ocolului silvic Lupeni; „Gențiana” al clubului Hidromin Petroșani, cercul de speologie „Piatra Roșie”; cercul de alpinism „Jiul” Petrol. Prin eforturile unite ale reprezentanților acestor grupări și cu sprijinul Primăriei municipale, care a alocat suma de 100.000 lei pentru a sprijini activitatea, în actualul sezon de vară sînt programate diferite acțiuni cu scopul de a înlesni practicarea largă a turismului montan în împrejurimile municipiului nostru.

Astfel, cercul de speologie „Piatra Roșie” și „Coralita”, împreună cu studenții clubului de turism alpin „Alpo”, și-au propus să organizeze o tabără de vară cu o durată de 5-6 zile, în luna iulie, în zona masivului Retezatul Mic. Cu acest prilej se vor pune

Turismul montan

la punct marcajele și înscrisurile de orientare de pe potecile turistice care au fost neglijate ani de-a rândul, cum sînt cele dintre Cimpuşel și zona lacurilor, peste creasta Iorgovanului și cabana Pietrele — Balaia — Pui.

Primoasa zonă de turism alpin dinspre Petroșani, Rinca și Obârșia Lotrului, pe crestele masivului Paring, va fi amenajată de către membrii cercului „Gențiana” și de cei ai cercului de alpinism „Jiul”.

În zona de răseruce de la Piatra Tăiată au început deja, pe acest traseu, amenajările unui refugiu turistic. În colaborare cu membrii cercului de speologie din Hunedoara sînt prevăzute acțiuni pentru marcarea și punerea în circuitul turistic a unor zone mai puțin cunoscute, dar de larg interes și mai accesibile, cum sînt cele dintre Bănița — Ohaba Ponor — Ponorici — Șurianu — Grădiștea de Munte.

Se prevede și amenajarea complexă a interiorului de la Peștera Bolii.

Se pare, deci, că vom avea în vara acestui an satisfacția de a vedea că potențialul turistic atât de generos în zonele limitrofe ale municipiului nostru va începe să fie mai bine pus în valoare, datorită inițiativelor de care dau dovadă energiile descătuse ale celor ce sînt pasionați de turism, speologie și alpinism.

Viorel STRAUT

Domnul GHEORGHE MOLDOVAN locuiește într-un bloc cu zece etaje, în Lupeni, strada Paringului 30, AB/29. „De mai bine de 4 ani, cele două lifturi mai mult stau. În urma celor câteva reparații făcute în această perioadă, acestea nu au funcționat mai mult de o lună, două. Cu toate intervențiile la IGCL și chiar la Primărie situația a rămas neschimbată. Aici locuiesc oameni în vîrstă și oameni suferinzi, care așteaptă — cam de mult — o rezolvare”. Ce părere aveți domnilor de la EGCL?

Conducta de gaz metan care trece și prin fața casei lui MATEI ADAM din Iseroni strada Cătănești nr. 49 a luat foc, în data de 23 mai. Iată cum s-a întimplat: o clasă de copii de la școala „Gențiana” cu învățătoarea lor, au adunat hîrțile aruncate prin împrejurimi și le-au dat foc în căminul

Audiențe „ZORI NOI”

ventilului conductei. Noroc că pe acolo tocmai trecea un localnic, Brinduşan Crăciun, care a stins incendiul cu o pătură. Pericolul era datorită unor porți existenți pe lângă ventil prin care se scurgea incontinuu gaz. O țigară prin apropiere ar fi putut provoca un alt incendiu. Au anunțat pompierii, care ne-au asigurat că vor lua măsuri urgente.

Doamna AURICA PATRUT, domiciliată în Petroșani, strada Venus, bloc 5, apartament 9 ne-a solicitat pentru rezolvarea unei probleme mai complicate. IRE-ul taxase o sumă pe care doamna o consideră exagerată, motivînd că locuiește mai mult în altă parte. A cerut expertizarea contorului, pentru care a

plătit taxa respectivă. Într-un timp, doamna Patrut și-a făcut formele de transfer la altă întreprindere. Toate bune pînă aici, mai puțin viza IRE-ului pe nota de lichidare, viză pe care refuzau să o pună pînă la achitarea datoriilor. Și cum doamna Patrut refuză să plătească pînă la venirea expertizei de la Deva, cercul s-a închis. În acest caz ne-am deplasat la sediul IRE Deva din Petroșani unde l-am solicitat pe domnul inginer Andrei Samuel, șeful secției pentru clarificarea afacerii. După cercetări prin diferite birouri și discuții pro și contra s-a semnat nota de lichidare cu menționarea sumei (aproximativ) datorate. Cu această lucrare s-au rezolvat pe jumătate. Concluzia finală o va da expertiza contorului, cînd va sosi de la Deva. Vom reveni.

Paul NICULESCU

SIDA și dosarul unei imposturi (I)

Duminică, 22 martie 1987. O simplă cameră de hotel, la Frankfurt. Nici americanul Robert Gallo, nici francezul Luc Montagnier n-au fost acolo. Au cedat presiunilor propriilor guverne. Washingtonul și Parisul au decis să sfîrșească trei ani de aprige dispute. Era un acord, primul să termine un conflict internațional asupra unei descoperiri științifice, și trebuia făcut public într-o săptămîină. Sarcina celor reuniți la Frankfurt în privința celor doi cercetători: elaborarea unui „rezumat definitiv” a „descoperirii, comune”, a virusului sida. Elaborînd versiunea oficială, s-a trunchiat veritabilă istorie, cea care evidențiază un influent cercetător american, îndrăjit să vindeze virusul rău, pentru a se trezi dintr-odată că virusul izolat aparținea rivalilor lui francezi. Cronologia acestui accident — sau poate aceea a unui furt — începuse cu patru ani mai înainte la Paris.

1 martie 1984. Secția de virologie a Institutului Pasteur era în fierbere. Pentru prima oară cercetătorii sînt pe cale să pună în evidență un virus la un

pacient atins de sida. Evenimentul, cu totul deosebit, este rezultatul unui concurs de împrejurări dar și al unui formidabil sistem de competențe. La început era un mic grup de medici care glădeau asupra noului flagel. Între ei, Jacques Leibovitch evocă posibilitatea existenței unui retrovirus care să fie responsabilul sidei. Francoise Brun-Vézinet, care urmărea un curs de virologie la Institutul Pasteur, își amintește de numele unui profesor al ei. Telefonase pe la mijlocul lui decembrie 1982. „Da”, răspunde Luc Montagnier, am auzit vorbindu-se de sida. Dacă mi-duceți dintr-un ganglion al bolnavului, voi cerceta acest virus”. Clinicienii au fost de acord asupra acestui punct: pentru a exista o posibilitate de izolare a virusului, cel mai nimerit este un pacient la care boala să nu fie prea avansată. Chiar atunci un alt membru al grupului, Willy Rozenbaum, specialist în boli tropicale, tocmai examina un asemenea caz. Se numea Frederic Brugiere. Era homosexual. De mai multe luni suferea

de o hipertrofiere ganglionară care, adeseori, precede sida.

În 4 ianuarie 1983, Francoise Brun-Vézinet trimite prelevarea dintr-un ganglion al lui Brugiere lui Jean-Claude Chermann, șeful laboratorului prof. Montagnier. Testul ingrijit extras, este pus imediat în cultură. La fiecare trei zile Montagnier drenează fluidul culturii și îi dă lui Francoise Barré-Sinoussi, specialistă la Pasteur, testele referitoare la retrovirus. Nimic la început. Pînă în 26 ianuarie, apoi în 29, cînd o puternică radioactivitate dovedește o evidență: retrovirusul se dezvoltă în celulele lui F. Brugiere. Cînd, cu câteva zile mai tîrziu, radiațiile au scăzut brusc, prima reacție a celor din grup este să glădească dacă nu sînt cumva probleme de cultură. Numai dacă... O ipoteză, nebunească în aparență, este lansată: dacă celuleleureau din pricina virusului? Asta ar explica nu numai slăbirea radioactivității și moartea celulelor, dar și evoluția clinică a bolnavului de sida. Soluția dată acestei probleme este simplă, chiar elegantă:

NOTA Zaibărul pe teighea, zarzavatul pe... trotuar ?!

În urmă cu o lună, în micuța piață agroalimentară din cartierul „Aeroport” — Petroșani, s-a efectuat o lucrare deosebit de necesară și utilă: s-a montat acoperișul la două rînduri de teighele. Dar, piațeta din cadrul complexului „Dacia” continuă să arate ca un loc marginalizat. Ușile grupului sanitar poartă lacăte grele și drept urmare, spațiul din spatele cinematografului „Unirea” a fost transformat în W.C. public. Curățenia lasă mult de dorit. Segmente de gard metalic așteaptă de prin toamnă să fie montate.

Aspectul cel mai dezagreabil îl constituie însă faptul că, zilnic, teighelele sînt ocupate de vînzători ambulanz de țuică și zaibăr.

Bidoane și sticle cu lichori de fabricație dubioasă

tronează pe teighele, iar micii producători — care achită taxele de piață — abia își găsesc loc pe trotuare. Nu mai încep de bețivani agresivi și insolenți.

Domnilor de la Poliția municipală, de la Inspecția de stat sanitară, stimatei funcționari de la Primărie! Sînteți de acord că după o perioadă de incertitudine nu mai avem nevoie de minți tulburi? Dacă da, vă așteptăm mai mult de 22.000 de locuitori ai cartierului Aeroport să risipiți vînzătorii de lichori bachelice de proveniență obscură; să ajutați micii producători să-și vîndă civilizată marfa, să asigurați un loc la teighele acoperite florăreselor. O întrebare către primărie: are piața din cartierul Aeroport un administrator? Dacă are, îl

rugăm să-și întreprindă atribuții. În caz că lipsește, este timpul să fie numit un administrator.

Consider că și Direcția comercială a municipiului Petroșani poate fi o mîină de ajutor în acest caz. Cum? Foarte simplu! Asigurînd rețeaua comercială cu băuturi produse în unități specializate, autorizate. Se știe de cînd lumea că, după șut, minerului îi place să bea un pahar cu bere, sau cu vin...

Dacă lipsește țuica și zaibărul, nu-i bai. Însă zarzavaturile, produsele lactate, fructele și florile — cit mai multe flori — sînt așteptate de cîteva mii de gospodine din acest mare cartier al orașului Petroșani.

Franciscă VETRO
str. Independenței nr. 28/27
Petroșani

Un „Gavroche” din Petroșani, absolvent al clasei a... V-a.

Foto: Sorin OPRĂ

Esperanto — un limbaj al dorinței de înțelegere (II)

De regula, așa cum aminteam, limba „esperanto” se adresează mai mult tineretului, pe care și la noi, în Valea Jiului, îl credem, dornic s-o cunoască, alăturîndu-se, astfel, mili-oanelor de cunoscători. Pentru a intra în posesia primelor cunoștințe despre „esperanto”, atragem atenția înca de la început că, în nici un caz, scrierea nu diferă de pronunție. Ne vom strădui ca pe parcursul cursului, pe care îl dorim frecventat, prin ziarul „Zori noi”, de cit mai mulți tineri sau vîrstnici, să oferim detaliile necesare învățării acestei limbi fonetice.

În primul rînd este necesar să se cunoască faptul că alfabetul limbii „esperanto” cuprinde 28 de litere. Iată-le: a, b, c, c (cu accent circumflex); vom face această precizare la fiecare literă ce necesită accent, deoarece, condițiile tipografice nu permit tipărirea exactă a formei literei). d, e, f, g, g (cu accent), h, h (cu accent) i, j, j (cu accent), k, l, m, n, o, p, r, s, s (cu accent), t, u, u (cu accent), v, z.

De regula orice cuvînt se pronunță așa cum se scrie. Se observă însă, că din alfabetul „esperanto” lipsesc vocalele ă și î. Cînd se întînesc două vocale, se pronunță separat. Consoanele care în pronunție fac excepție față de scriere sînt: c = t, h = g natural (hram); e (cu accent) = ce; ci; g = ghe, ghi,

s (cu accent) = ș, j = i. Accentul cade întotdeauna pe ultima silabă. Substantivele se termină în o, iar consoanele se supun și ele aceleiași reguli, spre exemplu: a, so, co (to) etc. Dar, credem că venim în ajutorul celor interesați dacă oferim pentru început un mic dicționar de cuvinte, atît așa cum se scriu, cît și cum se pronunță și, bineînțeles, traduse în limba română.

Esperi (esper) = a spera; aboca (abota) = aboc; paco (poto) = pace; mallongo (malanga) = scurt; longa (longa) = lung; lidharo (lidhara) = mustața; cambra (ca este cu accent), se pronunță ciambro = cameră; Cinio (c are accent), Cinio = China; pago (paga) = plată; citrano (pitrona) = lămlie; ciela (c are accent), cielo = cer; Danubo (danubo) = Dunărea; Nigra Mar (Nigra Mar) = Marea Neagră; mano (mano) = mîină; internacia (internacia) = internațional; Khabo (chabo) = băiat; knabino (cnabino) = fată; ciampiona (c are accent), ciampiona = campion; dauro (dauro) = casă.

Și iată și un proverb: „Kin demondo, tik ne orar!” (cine întrebă, nu greșește!).

Considerăm însă că pentru început sînt suficiente aceste cuvinte așa că vom reveni în numărul din săptămîna viitoare.

Ing. Tudor FLORESCU,
ACCE Petroșani

Trad. de Tiberiu PATARU

ieri, 2,6 miliarde de telespectatori au urmărit deschiderea oficială a celei mai mari competiții sportive a anului

**ÎN PARTIDA INAUGURALĂ
ARGENTINA — CAMERUN 0-1**

Coppa del mondo

Italia 1990

rezultate
informații
curiozități

ROMA 7 (Rompres). — De la trimitul „Rompres”, Lucian Oprea: „Pe stadionul San Siro în ambianța feerică a arenelor italiene, cu meciul Argentina — Camerun s-a dat ieri startul în cea de-a 14-a ediție a Campionatului mondial de fotbal, eveniment sportiv ce polarizează interesul amatorilor sportului cu balonul rotund, din toate continentele. Până la 8 iulie, ziua finalei, 24 de echipe vor fi angajate într-un veritabil maraton fotbalistic, pentru cucerirea cupei FIFA, trofeul prețios din aur masiv ce va recompensa pe noua campioană a lumii. Printre participante se numără și selecționata României, care după o absență de 20 de ani, revine pe marea scenă a fotbalului internațional, jucându-și șansa în prima fază a competiției alături de formațiile Argentinei, campioană mondială en-titre, URSS și Camerunului în grupa B, cu partidele programate la Bari și Neapole.

Prezenta pentru a 5-a oară la turneul final al Campionatului mondial de fotbal, România abordează cea mai mare competiție planetară cu unul dintre cele mai tinere loturi dintre toate cele 24 de participante, media de vîrstă a celor „22” fiind de 24,6 ani. Cu toate acestea, experiența internațională a jucătorilor, chiar dintre cei mai tineri, este remarcabilă, mulți avînd numeroase selecții în reprezentativă.

Liderul selecțiilor este fundașul stînga Michael Klein, de 78 de ori prezent în echipa României, urmat de celălalt apărător lateral, Mircea Rednic, și de vîrfurile de atac Rodion Cămătaru — 74 de „tricolori naționale” fiecare. Cel mai înalt jucător este portarul de rezervă Gheorghe Iliac — 1,96 m (care este și cel

mai greu, cîntărind 95 kg), iar cel mai scund — „gheata de aur” — 1990 Dorin Mateuț — 1,67 m.

Iată lotul complet, cu datele personale: portari: Silviu Lung (33 ani, 65 selecții, 1,94 m, 86 kg), Bogdan Stelca (22, 3, 1,88 m, 82 kg), Gheorghe Liliac (31, 4, 1,96, 95 kg); fundași: Mircea Rednic (28, 74, 1,76 m, 70 kg), Ion Andone (30, 49, 1,86 m, 80 kg), Gheorghe Popescu (22, 18, 1,87 m, 75 kg), Michael Klein (30, 78, 1,78 m, 76 kg), Adrian Popescu (30, 1, 1,78 m, 73 kg), Emil Săndoi (25, 9, 1,84 m, 73 kg), mijlocași: Ioan Ovidiu Sabău (22, 21, 1,77 m, 72 kg), Dorin Mateuț (25, 46, 1,67 m, 64 kg), Ionuț Lu-

pescu (21, 4, 1,82 m, 70 kg), Daniel Timofte (22, 4, 1,82 m, 75 kg), Danuț Lupu (23, 6, 1,83 m, 78 kg), Iosif Rotariu (27, 15, 1,74 m, 73 kg), Zsolt Muzsnay (25, 6, 1,80 m, 75 kg), Ilie Dumitrescu (21, 9, 1,76 m, 73 kg), Gheorghe Hagi (25, 59, 1,73 m, 69 kg); atacați: Marius Lăcătuș (26, 38, 1,80 m, 70 kg), Gavrilă Pele Balint (27, 23, 1,77 m, 72 kg), Florin Radu Răduțoiu (26, 3, 1,81 m, 74 kg), Rodion Cămătaru (32, 74, 1,89 m, 86 kg).

Antrenori sînt Emerich Jenei (53 ani, de 14 ori internațional A, de trei ori campion național cu echipa Steaua București, cu care a cîștigat de 4 ori „Cupa României”, prezent la cirna reprezentativei de la 8 octombrie 1986) și Cornel Drăgușin (64 ani, la reprezentativă de la 8 octombrie 1986).

★

Abia sosiți la Roma, cu o cursă Tarom, ziaristii români veniți să relateze meciurile „Copei del Mondo” s-au îndreptat cu un auto ar spre Telese Terme, devenit acum, după plecarea lotului reprezentativ la Bisceglia, lingă Bari, „cantonaamentul” principal al presei române. Drumul de peste 200 km ne-a introdus rapid în atmosfera febrilă a marelui eveniment fotbalistic. Aproape la fiecare km al autostrăzii panouri publicitare repetă obsedant

silueta lui „Ciao” și sigla Campionatului, dreptul de a le folosi fiind achiziționate de cei 17 sponsori oficiali ai competiției și de alte zeci de firme sau întreprinzători.

La Centrul de presă de la Neapole — un veritabil Turn Babel modern, — odată cu ridicarea cartonasului de acreditare, am preluat și vrafurile de buletine conținînd informațiile puse la dispoziție de organizatori.

Noianul de materiale impune o selecție în această primă corespondență, limitîndu-ne la cîteva considerente pe marginea meciului inaugural de vineri. Datele de ordin istoric (dacă statistica are vreo semnificație în fotbal și în cele mai multe cazuri are!), indică o întîlnire echilibrată, aceasta întrucît primul joc al competiției s-a încheiat fie la egalitate, fie cu un scor la limită. Așa a fost și cu patru ani în urmă, în Mexic (Italia — Bulgaria 1—1), pentru ca, în 1982, învinga la limită să fie chiar campioana en-titre, aceeași și acum Argentina, întrecută de Belgia cu 1—0. Prudență de start explicabil.

★

În tabăra noastră, aflată la cca 160 km de Telese Terme, la Hotelul „Villa” din Bisceglia, nu sînt probleme notabile de sănăta-

te, conturîndu-se chiar o formulă de începere a partidei cu URSS, de simbătă (ora 18,00, Bari), deși, firesc, absența lui Hagi (suspendat) a creat destule probleme. Se preconizează un „11” de început cu Lung — Rednic, Andone, Gică Popescu, Klein — Sabău, Rotariu, Timofte, Ilie Dumitrescu (Lupu) —

Lăcătuș, Răduțoiu. O echipă tină, după cum se observă. Sovieticii acuză și ei lipsa lui Mihailescu (fractură de claviculă în meciul amical cu Israelul, după ce s-a lovit de bara porții adverse), antrenorul Lobanovski acordîndu-i încă o zi de răgaz pînă la comunicarea formației de start.

PROGRAMUL PARTIDELOR ÎN URMĂTOARELE TREI ZILE

SIMBATA, 9 Iunie

URSS — România — ora 18

Emiratele Arabe Unite — Columbia — ora 18

Italia — Austria — ora 22

DUMINICĂ, 10 Iunie

SUA — Cehoslovacia — ora 18

Brazilia — Suedia — ora 22

RFG — Iugoslavia — ora 22

LUNI, 11 Iunie

Costa Rica — Scoția — ora 18

Anghia — Irlanda — ora 22

Anunț

BISERICA CREȘTINĂ BAPTISTĂ din orașul Lupeni vă invită să luați parte la

— INTRUNIREA RELIGIOASĂ —

care va avea loc sîmbătă, 9 iunie, ora 15, la sala Palatului Muncitoresc din orașul Lupeni (centrul vechi).

In program:

— evanghelistul LESS CAMEL

— corul de cameră din VANCOUVER (Canada)

Intrarea liberă.

Întreprinderea minieră Dîlja

strada Cărbunelui nr. 20,

angajează:

— personal muncitor pentru activitatea de subteran (mineri, ajutoari mineri, vagonetari).

Informații la biroul ONS al întreprinderii.

Întreprinderea minieră Petrila

angajează direct sau prin transfer:

— fochiști autorizați cazane presiune medie (13 bari)

Relații suplimentare la biroul ONS al întreprinderii.

Liceul industrial Petrila

angajează direct sau prin transfer

— 2 fochiști

Condițiile de încadrare și salarizare sînt cele prevăzute de Legea nr. 12/1971 și Legea nr. 57/1974.

MICA PUBLICITATE

DECESE

VECINII din strada Aleea Trandafirilor bloc 2, sc. 4, Petroșani, regretă profund dispariția din mijlocul lor a celui care a fost

TAKACS LASLO
Sincere condoleanțe familiei. (1394).

ANUNȚĂM cu profundă durere trecerea la cele veșnice a celui care a fost un minunat soț, tată și bunici

ROMAN POGAN
Înmormîntarea va avea loc duminică, 10 iu-

nie a.c., ora 16, la Simeria, strada Cimpului nr. 60. (Familia Preot dr. Dorel Pogon). (1397)

FAMILIA Preot Octavian Pătrașcu transmite sincere condoleanțe familiei protopop dr. Dorel Pogon la trecerea în veșnicie a binecredinciosului tată

ROMAN asigurînd-o de întreaga compasiune. Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii Săi. (1399).

COMEMORARI

SE ÎMPLINEȘTE un an de cînd lipsește din mijlocul familiei dragul nostru soț și tată

SIRB CORNEL
Nu-l vom uita niciodată. Familia. (1384)

ASTAZI, 9 iunie 1990, se împlineste un an de cînd a plecat dintre noi

scumpa noastră soție, mamă și fiică

ICHIM ELENA
Te vom plînge totdeauna, la mormîntul tău numai lacrimi și flori. Soțul Jan, copiii și părinții. Comemorarea are loc la cimitirul din Petroșani, ora 14. (1395).